

AnKnytningen

Nummer 3 2011 Årgång 28

Nyköping ~ Oxelösunds Släktforskarförening

INNEHÅLL

Släktforskardagarna i Norrköping

Av Håkan Linderyd

I år var det Norrköpings tur att arrangera de så kallade släktforskardagarna och det skedde sista veckoslutet i augusti. Det såg länge ut som om det inte skulle bli några släktforskardagar 2011, men i allra sista stund anmälde föreningen Släktforskarna i Norrköping (SiN) att de åtog sig att arrangera det hela. SiN är en relativt ny förening som bildades så sent som 2008.

Släktforskardagarna hölls i musik- och konferensanläggningen Louis de Geer mitt i det unika industrilandskapet utmed Strömmen. Årets tema var: Norrköping - staden vid Strömmen - industrialismens vagga i Sverige.

Släktforskardagarna präglades också av att Sveriges Släktforskarförbund fyller 25 år i år.

Bild från lokalen Flygeln på släktforskardagarna

- Släktforskardagarna i Norrköping
- Förenings-Info
- Håkan har ordet
- Kommande program
- Lokalen
- Släktforskarnas årsbok 2011
- Projektet Namn åt de döda fortsätter
- Stockholm, poststämpelns datum, Kungörelse
- Korsord
- Nycopia-skivan
- Danska, norska och finska kyrkböcker på nätet
- Emigrantforskning
- Ny adress
- Ny mailadress
- Ny redaktör för AnKnytningen
- AnKnytningen i pdf-format
- Cirkelledare
- Lösning till korsord
- Nya medlemmar
- Facebook
- Boktips från Släktforskarförbundets bokhandel

**Manusstopp
15 oktober**

Forts på sidan 4

Förenings~Info

Nyköping ~ Oxelösunds
Släktforskarförening

Föreningslokal

Borgaregatan 15, kv, Nyköping

Föreningens adress

c/o Linderyd, Ringvägen 22
611 35 Nyköping, tfn 0155-21 66 42
E-post: hakan.linderyd@nosff.org

Hemsidans adress

<http://www.nosff.org>

Styrelsen (riktn 0155)

Ordf. Håkan Linderyd, tfn 21 66 42
E-post: hakan.linderyd@nosff.org
V. ordf. Christel Eriksson, tfn 21 29 83
Kass. Ylva Jansdotter, tfn 070-574 11 35
Skr. Bengt Osanius, tfn 22 01 21
Ledam. Kerstin Jonmyren, tfn 076-807 94 95
Suppl. Dan Thun, tfn 0760-48 22 38
Ledam. Josefina Höglin, tfn 073-949 10 49
Ledam. Monica Gustafsson, tfn 21 49 15
Suppl. Camilla Eriksson, tfn 28 69 68

AnKnytningen

Monica Gustafsson, Brandholmsv 1,
611 62 Nyköping, tfn 0155-21 49 15
E-post: monica.gustafsson@nosff.org
Vi förbehåller oss rätten att redigera
material, inskickat för publicering i
AnKnytningen.

Avgifter

Medlemsavgift: 150 kr
Familjemedlem: 50 kr
Postgiro: 66 86 17-4

Om du flyttar

Anmäl din nya adress till:
Christel Eriksson, Borgaregatan 15 C,
611 30 Nyköping, tfn 0155-21 29 83
E-post: christel.eriksson@nosff.org

Håkan har ordet

Höstens första styrelsemöte hölls 16 augusti. Alla verkade nöjda med sommaren och var beredda att ta nya friska tag.

Höstens program slogs fast. Jag tycker själv att det blev riktigt bra och att vi kan erbjuda våra medlemmar ett varierat och matnyttigt program, eller vad sägs om resa till Riksarkivet (den är redan genomförd när det här publiceras), AnAkuten, soldater och båtsmän, inrikes pass, Min Släkt, Bergshammars hembygdsförening, Bygdebånd, Sverige från luften, Disgen, bouppteckningar och så blir det premiär för släktforskarmaraton. Jag hoppas att alla medlemmar ska ha glädje och nytta av de olika arrangemangen!

Läs mera om höstens program på annan plats i tidningen.

Vad gäller verksamheten i lokalen är vi glada över att tre av våra tidigare anställda kommer att fortsätta hos oss nu i höst. De är Yvonne Engstrand, Anita Johansson och Monika Sundberg. Där emot har Patrik Johansen slutat. Tack Patrik för en jättefin insats hos oss och lycka till med dina nya arbetsuppgifter.

Det här innebär att vi kan ha öppet i lokalen i ungefär samma utsträckning som i våras och att vi kan ge våra besökare i lokalen bra service.

Vill också berätta att planeringen nu är i full gång för en ny sörmländsk släktforskar mäs sa. Den förra mäs san hösten 2009 blev en stor succé och nu är siktet inställt på en ny mäs sa hösten 2012. Vi planerar tillsammans med de båda andra sörmländska släktforskarföreningarna, Eskilstuna-Strängnäs Släktforskarförening och Katrineholm- Flen Vingåkers Släktforskarförening.

Vill slutligen tala om att vi kommer att hålla i någon form av släktforskningens dag i Gnesta lördag 24 september. Det är Gnestas bibliotek som bett oss komma dit eftersom de får så många förfrågningar om släktforskning av sina besökare. Klart att vi ställer upp!

Jag önskar alla våra medlemmar en fin höst och med mycken intressant forskning!

Kommande program

Måndagar 19/9, 17/10 och 21/11

AnAkuten

Behöver du läshjälp? Har du kört fast i forskning-
en? Kom med dina problem till AnAkuten. Tredje
måndagen i månaden klockan 18-20 finns några av
föreningens mest erfarna forskare på plats i lokalen
för att försöka lösa alla problem.

Måndag 26/9

Soldater och båtsmän i arkiven

Temakväll med Margareta Engman och Tor-Leif
Björklund från Norrköping.

Hur söker jag i soldatregistret, generalmönsterrul-
lor, brödrullor, mönstringsrullor och embarkerings-
rullor? Vad kan jag få ut av ett besök på Krigsarki-
vet?

Plats: Lokalen på Borgaregatan 15

Tid: 18.00

Måndag 3/10

Föredrag av Hans Hanner om inrikes pass och om GF

Sedan en tid tillbaka fotograferar Genealogiska
Föreningen (GF) av passjournaler och andra hand-
lingar som rör inrikes pass. Lagen om pass vid inri-
kes resor kom 1812 och den gällde fram till 1860.
För hela denna period finns det mycket intressant
material på Riksarkivet centralt och på landsarki-
ven. GF håller på att bygga upp ett sökbart person-
register så att all den myckna personinformation

som finns i handlingarna blir lättare tillgänglig för
släktforskare. Hans Hanner är ansvarig för detta
projekt.

Plats: Olrogsalen i Culturum

Tid: 19.00

Kostnad: 40 kr/medlem, 60 kr/icke medlem

Anmälan senast 29 september till

Håkan Linderyd

hakan.linderyd@nosff.org

0155-21 66 42

Måndag 10/10

Gunnel Larsson berättar om Min Släkt

Gunnel Larsson demonstrerar det populära släkt-
forskningsprogrammet Min Släkt.

Plats: Föreningens lokal på Borgaregatan 15

Tid: 18.00

Måndag 24/10

Temakväll med Mats Hedblom som berättar om Bergshammars Hembygdsförening och om Bygdeband

Bygdeband är en databas där Sveriges hembygds-
föreningar kan göra sitt arkivmaterial tillgängligt
och sökbart på nätet.

Plats: Föreningens lokal på Borgaregatan 15

Tid: 18.00

Forts på sidan 10

Lokalen

Till att börja med har vi öppet i lokalen måndagar klockan 13 – 17 och tisdagar och onsdagar klockan 13 – 16. Eventuellt utökade öppettider meddelas på hemsidan. Lokalen finns på Borgaregatan 15, kv, ingång från porten Borgaregatan 19.

Kom och prata släktforskning, prova på Genline, SVAR och Arkiv Digital på Internet, sök på Nycopiaskivan och ett stort antal andra skivor som Dödskivan, befolkningsskivorna 1880, 1890, 1900, 1970, 1980 och 1990, emigrantskivorna, Söderskivan, Smedskivan med flera. Bläddra i medlemstidningar från cirka 50 släktforskarföreningar över hela landet. Vi har också block med ansedlar och olika typer av antavlor till försäljning.

Forts från sidan 1

På fredagen deltog undertecknad tillsammans med vår vice ordförande Christel Eriksson i ordförandekonferensen och Monica Gustafsson deltog i redaktörskonferensen.

I ordförandekonferensen deltog runt 75 personer från hela landet, från Lappmarkens Släkt och Bygdeforskare i norr till Ystadbygdens Släkt & Bygdeforskarförening i söder. Antalet deltagare var något lägre än förra året. Antalet skulle ju annars kunna ha varit mycket högre eftersom Släktforskarförbundet består av 167 föreningar.

Först gavs en del förbundsinformation. 2010 var ett mycket bar år för förbundet med ett överskott på 3,7 miljoner kronor. Det är framförallt försäljningen i Rötter-bokhandeln som ger överskott och i synnerhet försäljningen av Sveriges Dödbok 5. Förbundet hade budgeterat för 3000 sålda skivor av Sveriges Dödbok 5 år 2010 – det blev 9000!

För 2011 och 2012 finns det inga riktiga storsäljare, men 2013 beräknas den slutliga versionen av Sveriges Dödbok att komma ut. Det bör bli en ny storsäljare.

Ett annat intressant projekt som pågår är digitaliseringen av konsulatsarkiven. Ska bli spännande att se vad det kan ge!

Wiki-rötter har fått en bra start. Just nu finns där 863 artiklar om släktforskning. Wiki-rötter kan nås via länk från nättidningen Rötter. Wiki-rötter är tänkt att vara som en Wikipedia för släktforskare.

I förbundet jobbas det också på ett gravstensprojekt. Runt 75 000 gravstenar är dokumenterade.

Så presenterades den nyutkomna boken Kartforskning skriven av Karl-Ingvar Ångström och Björn Johansson. Boken ges ut av Sveriges Släktforskarförbund och är nummer 3 i en planerad serie handböcker.

Gunilla Didriksson pratade om förbundets utbud och förmåner. Utbudet i Rötter-bokhandeln är imponerande. I de flesta fall kan man handla till medlemspris. Detta gäller medlemmar i NOSFF och alla andra släktforskarföreningar.

Sista punkten för dagen handlade om DNA. Eva Daskalaki från Evolutionsbiologiskt Centrum i Uppsala berättade om när hon nyligen var med och analyserade kvarlevorna efter Birger Jarl och om det nu pågående projektet att analysera kvarlevorna efter Magnus Ladulås vars grav öppnades i början av detta år.

Sedan talade Olof Cronberg, läkare och släktforskare, över ämnet DNA som möjlighet i släktforskningen.

Mycket intressant men ...

På kvällen var Christel och jag med på den så kallade ordförandedemiddagen i Bistron i Louis de Geer.

På lördagen invigdes så själva släktforskar dagarna med musik och tal. Först talade Norrköpings kommunfullmäktiges ordförande Li Teske och sedan Släktforskarförbundets ordförande Barbro Stålheim. Sedan var det dags för landshövdingen i Östergötland som också var den som invigde Släktforskar dagarna.

Här vill jag flika in att förbundsordföranden Barbro Stålheim är medlem i vår förening vilket hon varit ända sedan starten och att hon både varit med i styrelsen och varit redaktör för AnKnytningen.

Så öppnade utställningarna. I år var det ett 70-tal utställare vilket är en klar minskning från förra året. Vi deltog inte med någon egen utställningsmonter. Vi tyckte helt enkelt att monterhyran var för hög vilket vi också påtalat.

Det fanns många föredrag att välja bland. Först ut var vår kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth som pratade över ämnet "Ideella verksamheters betydelse för bevarandet av kulturarvet". Hon följdes av TV-personligheten och historikern Christopher O'Regan, vars föredrag hade rubriken "Skimret över Gustafs dagar".

Efter dessa två föredrag hölls det ytterligare ett 20-tal intressanta föredrag, två parallellt varje timme.

På lördagseftermiddagen hölls själva stämman. Christel Eriksson och detecknad var vår förenings ombud. 156 ombud från 94 föreningar var anmälda. Stämman flöt på bra under Li Teskes säkra ledning, men den varade ändå i över tre timmar.

På kvällen deltog jag i jubileumsbanketten i Värmekyrkan. Värmekyrkan, som en gång varit pannrum för Holmens Pappersbruk, är en jättelokal med högt till tak och med mycken fabrikskänsla i väggarna. Med anledning av förbundets 25-årsfirande blev alla föreningsordförande bjudna på kalaset. Tack för det!

På söndagen fortsatte föredragen och utställningarna. Man åker ju aldrig hem tomhänt från några släktforskar dagar. För min del införskaffade jag naturligtvis förbundets nya handbok Kartforskning. Så gjorde jag ett riktigt fynd, två CD-skivor med "Konga härads bouppteckningsingresser 1712 – 1792". Det är i Konga härad, strax söder om

Växjö, som jag bedriver huvuddelen av min släktforskning.

Jag köpte också en CD-skiva med födda, vigda och döda i 46 värmlandssocknar. Den kan ju bli till stor nytta eftersom min fru till 25 % härstammar från Värmland.

Sent på eftermiddagen lämnade vi Norrköping fulla med intryck och med ny inspiration.

Tack Norrköping! Nästa år ses vi i Gävle!

Bild på Gävles monter som ordnar nästa års släktforskardagar

Bild på utställare från årets släktforskardagar

Bild på utställare från årets släktforskardagar

Forts från föregående sida

Bild på utställare från årets släktforskardagar

Bild på DIS-Östs annorlunda antalva

DIS-Östs annorlunda antalva gäller Pernilla Wiberg

Släktforskarnas årsbok 2011

Om den underliga Buresläkten och mycket annat

En bokanmälan av Kerstin Jonmyren

En gång var Sverige ett överbefolkat land med stor sug efter odlingsjord. Även i de mest avlägsna orter med kärvt klimat var efterfrågan på jord stor. Min far var under 1940-talet jordbrukskonsulent med bland annat Norrland som arbetsfält. Ett av hans uppdrag var att förorda

småbrukarstöd eller lån till duktiga men behövande småbrukare i övre Norrlands fjällbygder. Jag hörde honom efteråt ofta beklaga dessa jordbrukares kärva situation.

Redan på 1930-talet hade man i Sveriges riksdag uppmärksammat fjällböndernas och skogsarbetarnas svårigheter, och därför inrättades en särskild fond, *Arbetarsmåbruksfonden*, där arbe-

tare eller småbönder i övre Norrland kunde ansöka om lån för att få driva ett litet jordbruk.

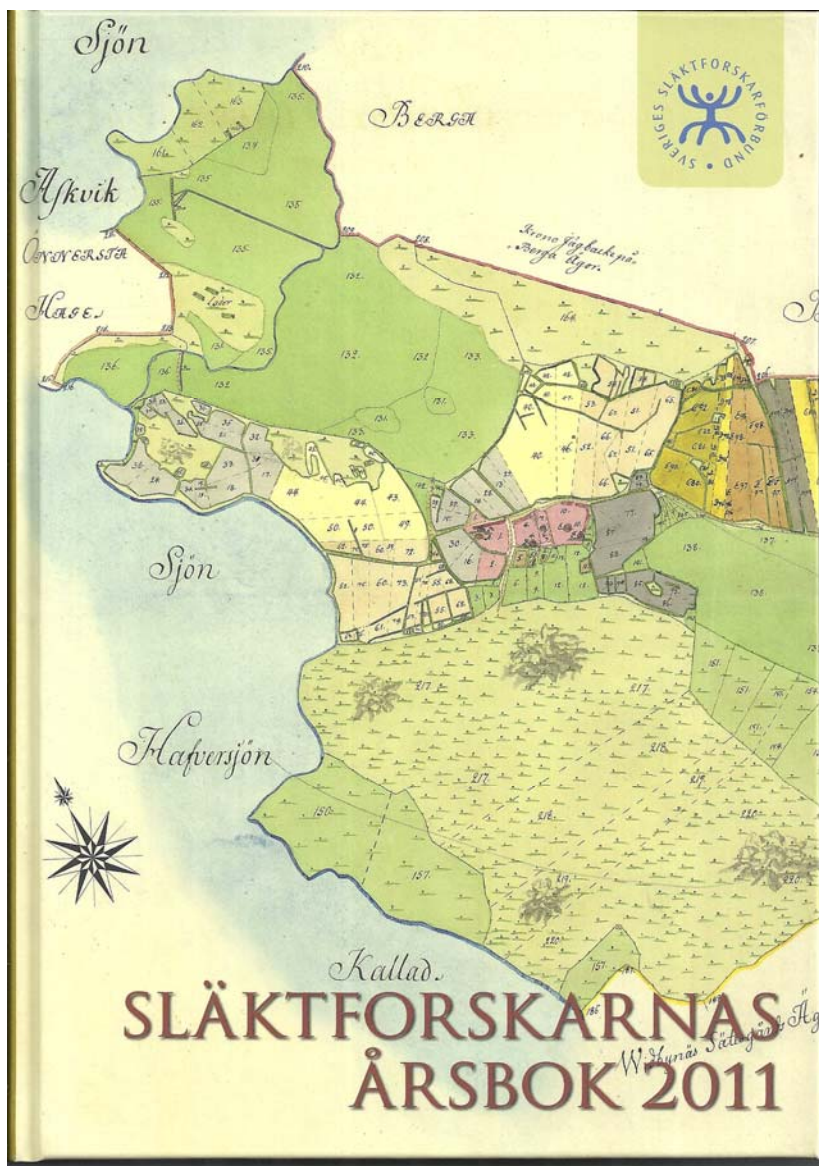
Irma Ridbäck föddes på ett arbetarsmåbruk i Narken invid Kalixälvens strand. Hon har skrivit en intressant artikel i den senaste utgåvan av Släktforskarnas årsbok i ämnet.

En statlig nämnd, *Kungliga Egnahemsstyrelsen*, hade översyn över projektet. Lån söktes hos kommunen som sände dem vidare till länets egnahemsnämnd för bedömning. Det betonades särskilt att jordbruket skulle vara ett försörjningstillskott för skogsarbetare och flottare.

Arbetarjordbrukens ekonomi

Staten hade gjort upp mycket detaljerade normer och regler för jordbruket, till och med typritningar på hur boningshus och lagårdar kunde se ut. Den blivande småbrukaren skulle vara känd för "sparsamhet, nykterhet och hederlig vandel". Efter att lånen hade betalats ut inspekterades småbruket och innehavaren måste visa att de sköttes väl. Den som ville flytta från sitt jordbruk måste betala tillbaka de lån han hade fått, men det gick även att få friköpa ett arbetarsmåbruk. De årliga amorteringarna var inledningsvis cirka 200 kronor per år, idag motsvarande cirka 4000 kronor, men med mycket begränsade inkomster och en ofta stor familj kunde den summan vara jobbig nog.

Tiderna kom att förändras snabbt under efterkrigstiden. Lönearbeten, exempelvis gruv-

Forts från föregående sida

arbete i Kiruna eller Malmberget eller industriarbete söderut, blev snart betydligt mer ekonomiskt givande än det dubbla slitet med skogsarbete och jordbruk. Dessutom blev boendet mer praktiskt på de större orterna och man fick bättre tillgång till skolor för barnen.

Arbetarsmåbruken, som hade planerats i riksdagen som försörjningshjälp under depressionsåren på 1930-talet, hade redan på 1950-talet spelat ut sin roll.

Förbundet 25 år

I år fyller Sveriges Släktforskarförbund 25 år och man får nog säga att det har gått bra för 25-åringen. Undertecknad var med i Alvesta 1986 när de första riktlinjerna till förbundet drogs upp, då som ordförande i den rätt nystartade Kalmar Läns genealogiska Förening. Vi var inte fler samlade i Alvesta än att vi rymdes i en ordinär skolsal.

Elisabeth Thorsell var också med och hon har i Årsboken fått tillfälle att se tillbaka och berätta om det gångna kvartseket eftersom hon sedan fortsatte som anställd i förbundet fram till 2000.

I begynnelsen var Genealogiska Föreningen kunde man kanske förenkla det hela till. De flesta släktforskarföreningarna ute i landet var på 1980-talet underavdelningar till den. Därför kändes det naturligt att GF:s ordförande Erik Thorell blev det nystartade förbundets förste ordförande.

Nu blev alla föreningarna fristående medlemmar i det nystartade förbundet. Skillnaden kändes först inte så stor. Det som kom att ändras sett från föreningsnivå

var faktiskt de allt större stäm-
moarrangemangen med sitt allt större utbud av utställare och föredrag.

SSF:s årsbok kom ut med sin första årsbok 1988, *Båtsmän, ryttare och soldater*, en bok som väckte stort intresse med ett alltid aktuellt ämne för släktforskare. I början hade varje årsbok ett tema, men så småningom blev de mer allsidiga.

Medlemsutvecklingen har varit imponerande, både beträffande medlemsorganisationer och antalet medlemmar. Det genealogiska intresset har bevisligen ökat markant under de gångna 25 åren. 1986 hade vi väl hört talas om datorer men inte om Internet. Datorernas ankomst har även revolutionerat släktforskarvärlden. Redan 1996 startade Håkan Skogsjö på försök en hemsida för förbundet, och då i Internets barndom var 32 000 besökare från maj till årsskiftet en imponerad siffra. Anbytarforum startades i december samma år och bara på årets två sista veckor fick det ungefär lika många besökare.

Förbundets CD-skivor har varit till en oerhörd forskningshjälp. De har dessutom hjälpt upp förbundets ekonomi på ett betryggande sätt. 1990 års folkräkning betecknades som en verklig kioskvältare. Vilken sökhjälp efter folk som hade "försvunnit"! Den senaste upplagan av Sveriges Dödbok har även den sålt långt över budgetprognoserna fick vi höra på stämman i år.

Hur kommer nästa kvartsekel att se ut? Kommer släktforskarrollen att se ut som idag? De unga forskarna verkar inte så pigga på föreningsliv, så kanhända de som lever får se andra former av genealogisk samvaro?

Fale den unge av Bureätten är ute och vandrar igen

Urban Sikeborg fick i år förbundets hedersamma Örnbergpris, och hans forskningsinsatser i olika sammanhang är imponerande. Man kan även säga att han är den främste experten på den mycket omdiskuterade Buresläkten. Den har han nu på ett klarläggande sätt rätt ut i Årsboken.

Ursprunget till den stora släktkrönikan ligger hos språkforskaren i Uppsala Johan Bure, som levde 1568-1652. Han levde i stormaktstidens Sverige där hävdandet av fosterlandets storhet var ett viktigt inslag. Enligt den tidens akademiska mode kallade han sig även Johannes Thomaе Agrivillius Bureus (Johan Thomasson Bure från Åkerby) Hans far var kyrkoherden i Åkerby i Uppland Thomas Mathiae (Mattsson).

Bure är en by i Västerbotten vid Bureälvens mynning mot Bottenviken i närheten av Skellefteå, och redan på Johan Bures tid fanns det en gemenskapskänsla inom en stor släktkrets där. Från den hade folk flyttat ut i landet och ofta antagit namn som Burman, Bure eller Bureus. Johan Bure hade härstamning från släkten genom sin mor Malin Andersdotter som var prästdotter från Skellefteå.

Vid en resa i Norrland 1600, genomförd på uppdrag av hertig Karl, senare kung Karl IX, passade Bure på att forska lite i släkten på plats. Han intervjuade alla släktingar han kunde få kontakt med. Resultatet blev en bunden släktbok. Den äldste anfadern som han där fick höra om var säljägaren Härse i Bure, som var så rik att han ägde ett silverbälte. Dessutom var han så klok att han kallades "Abboten i Bure". Han bör ha levat i slutat

av 1400-talet.

På återresan söderut träffade Bure kyrkoherden i Skön socken i Medelpad, som kunde visa upp en stor medeltida gravhäll som var förbunden med en lokal legend om *Fale den unge* i *Birsta* i Skön socken.

I legenden berättades att Fale skulle ha hjälpt en kung till makten. Tilläggas kan att det inte finns några belägg i andra källor för denne Fales hjältedåd.

Johan Bure drog genast slutsatsen att Fale måste vara en tidig anfader till honom själv eftersom han bodde i *Byrestad* som han ville tolka som *Burestad*. Dessutom kopplade han ihop den strid som Fale skulle ha deltagit i med fejden mellan de kungliga sverkerska och erikska ätterna och gjorde Fale till smådräng till kung Knut Eriksson. Alltså skulle Fale ha varit verksam kring år 1200. När Bure sedan hittade en runsten i *Byrs* socken i Uppland med namnet *Härse* ansåg han att han hade hittat en annan anfader. Samma gällde en man *Buri* som nämns på en runsten i Njurunda socken i Medelpad.

Det kanske kunde ha stannat med detta om inte bördstolta Bureättlingar så småningom hade fått tag i Bures släktbok och hade tagit den som bevis för sin storartade bakgrund. Uppsala-professorerna Johannes Loccenius, Johannes Schefferus och Klas Örnhielm, alla verksamma på 1600-talet tolkade och omtolkade Bures skrift vidare. Ärkebiskopen Erik Benzelius och skalden Olof von Dalin följde på 1700-talet i deras spår och efter dem många andra betydande män i staten på 1800-talet. Bure blev så småningom en centralfigur och hjälte för göticismens män under tidigt 1800-tal.

Tala om fjädern som blev en höna! Tillägg och tolkningar

blev hela tiden nödvändiga för varje omtolkare. För 150 år sedan hade ätten Bure nått Anreps adliga ättartavlor. Idag har Bureättens härliga härkomsthistoria fått en renässans genom Internet, och Fale den unge och hans gelikar har kommit tillbaka och vandrar igen.

Bygenealogier, i Norrbotten och i Sörmland

Ännu en artikel i årsboken berör Norrland fast nu gäller den en by ända uppe vid gränsen till Finland. Erik Kuoksi i Göteborg har beskrivit sina förfäders by Kuoksu i Vittangi socken, belägen vid Torne älv. Någon gång på 1640-talet fick byn sin första fasta bosättning då Jöns Jönsson Pirkkoi från Hietaniemi socken slog sig ner där. Sedan följde folk som kom och försvann. 1825 bestod byn av tre till synes välbärgade gårdar. Laestadianismen kom tidigt till byn men försvann också rätt snart. Byn ligger intill sameland och det finns en del rättsprotokoll som vittnar om strider om renbetesland. Erik Kuoksi har lagt fram en till synes komplett släktgenealogi i boken med härstamning för byns inbyggare.

Michael Lundholm körde tidigt fast på sin agnatiske anfader Lars Andersson som var bonde i byn Öllösa i Gryts socken i Södermanland, och död 1783. Nu ville han ge sig i kast med forskandet efter Lars Anderssons föräldrar och syskon och redovisar i årsboken hur han har gått tillväga för att hitta sina svar. Samtidigt ville han utreda hela den sörmländska byn Harbro i Björnlunda socken så långt tillbaka han kunde hitta dokument, vilket betyder 1300-talet. Intressant att läsa är att själva bynamnet går tillbaka på det gamla ordet *haver*. (Idag kallas djuret bock.) Ursprunget till bynamnet

finns i insjön Haversjön intill. alltså *Bron vid Bocksjön*.

Michael har gått mycket systematiskt tillväga och har kollat lantmåterihandlingar, mantalslängder, jordeböcker, boupp-teckningar och domstolsprotokoll. Han fann därmed både sin anfader Lars Anderssons föräldrar och syskon, och fick på köpet stor kunskap om själva byns historia. Jag har själv försökt att gå till djupet med en del av en socken på likartat sätt och vet att sådan forskning känns ytterst givande.

Domböcker i Halland

Syskonen Andreas och Anna Karlsson sviker aldrig en årsbok. De forskar i halländska domböcker och hittar uppseendeväckande brottsmål från 1600-talet. I årets bok visas prov på skrivstilen för deras grundkällor. Imponerande att kunna tolka alltihop där!

Idag skildras kärlek över äktenskapsgränser ofta med romantiskt känslodjup inom olika underhållningsmedia. Då och där straffades sådant istället med döden, vilket gällde det olyckliga paret Bent Bentsen i Gräsås och Elin Torstensdotter från Torups socken på 1640-talet som hade rymt med varandra. En trolig hustrumördare berättar de också om. Även han fick mista livet, men hans fall kanske inte skulle ha kunnat få så stor romantiskt omtolkning ens idag.

Präster, borgare och torpare

Präster går ofta att hitta intressanta upplysningar om. Vi har två artiklar i årsboken om sådana. Dels har vi kyrkoherden Gustaf Westerlund som föddes 1801 i mycket fattiga förhållan-

Forts på nästa sida

Forts från föregående sida

den i Härnösand men ändå lyckades ta sig uppåt och framåt i livet. Vi får i boken följa hans liv som präst i olika socknar i det inre av Norrbotten.

Han och hans hustru Brita Nyström fick 17 barn tillsammans, varav alla blev vuxna! De har idag över 6000 kända ättlingar och många av dem finns med i Gustaf Westerlunds Släktförening, där artikelförfattaren Curt Carlsson finns med som aktiv medlem.

Vi har annan artikel om en präst i boken, sedermera biskopen i Göteborg Johan Henrik Thomaner, fast här har artikelförfattaren Mats Pettersson sett honom ur hans mors ögon och även skildrat hennes ganska olyckliga liv. Biskopens kallsinne mot modern känns oförståe-

lig och plågsam.

Eftersom vi har gemensamma anor känner jag Henrik Mosén från Lund som en både energisk och noggrann släktforskare. Han lyckades exempelvis hitta en felande länk i vår gemensamma prästsläkt Axtelius på 1600-talet, som ingen i släkten idag hade trott var möjlig att hitta.

Här i årsboken har han lyckats med konststycket att följa en familj i torpet Långhagen i Sya socken ända sedan 1600-talet. Torpare brukar knappast vara så mycket skrivet om i kyrkböckerna.

Kristina Edström och Christian Juliusson har även de givit sig i kast med en svår uppgift, att hitta förfäder till 1500-talsborgaren Evert Holm i Söderköping, och har lyckats med konststycket.

Mer intressant finns att hitta: En stackars student i Uppsala, Isak Norberg, som dog ung skildrad av Carl Mikael Karlsson, och en annorlunda emigrant till Australien, Corfitz Cronquist, beskriven av Åke Adolfsson.

Förbundet är nu i gång att blåsa liv i sin gamla gravstensinventering. Leif Olofsson skildrar hur gravstenarna i Stora Skedvi kyrka redan på 1700-talet fördömligt har dokumenterats.

Slutsats

Jag tycket att Årsboken 2011 har något att ge för många smakriktningar. Dessutom verkar alla artiklar väl underbyggt med källhänvisning, en mycket viktig sak. Det jag i tidigare anmälningar har klagat på, för långa artiklar, stämmer inte i år.

Forts från sidan 3

Tisdag 1/11

Sverige från luften

Pereric Öberg visar bilder och berättar

Vi får besök av Sveneric Öberg från Svenska Aero-Bilder som har en bilddatabas på över fem miljoner flygfoton från hela Sverige. Det är ganska stor chans att du kan hitta en bild på ditt eget hus eller kanske en bild på mormors och morfars hus från 1950-talet.

Tillfälle ges att fråga efter bilder.

Plats: NK-villan

Tid: 19.00

Kostnad: 40 kr/medlem, 60 kr/icke medlem

Anmälan senast 28 oktober till

Håkan Linderyd
hakan.linderyd@nosff.org
eller 0155-21 66 42

Lördag-söndag 12/11-13/11

Släktforskarmaraton

Lördag 12 november med start klockan 10.00 till söndag 13 november klockan 17.00 blir det urpremiär för släktforskarmaraton i vår lokal. Du behöver inte vara med hela tiden utan kan komma och gå när du vill. Föreningens datorer finns tillgängliga, men tag gärna med din egen laptop. Tag också med vad du vill äta och dricka.

Plats: Föreningens lokal på Borgaregatan 15

För mer information kontakta

Ylva Jansdotter, 070-3305376
ylva.jansdotter@nosff.org

Måndag 14/11

DIS- och datakväll med Kurt Gustavsson

Kurt Gustavsson finns plats i lokalen för att svara på frågor om Disgen och om alla andra datorfrågor.

Plats: Föreningens lokal på Borgaregatan 15

Tid: 18.00

Måndag 28/11

Temakväll - Vad kan jag få ut av en bouppteckning?

Christel Eriksson och Håkan Linderyd berättar och visar exempel på bouppteckningar.

Plats: Föreningens lokal på Borgaregatan 15

Tid: 18.00

Forts på nästa sida

Forts från föregående sida

Söndag 4/12

Adventsfika

Plats: Föreningens lokal på Borgaregatan 15

Tid: 12.00 - 15.00

Projektet Namn åt de döda fortsätter

Vid släktforskar dagarna i Örebro förra året presenterades version 5 av Sveriges dödbok på dvd innehållande åren 1901-2009. Denna utgåva var kompletterad med 2,5 miljoner avlidna för perioden 1901-1946, som frivilliga medarbetare har registrerat i projektet Namn åt de döda, vilket innebär att cirka 70 % av samtliga döda under den perioden ingår.

Med start 1 september 2010 fortsatte projektet. Målet är att under 2010-2012 registrera alla döda i de återstående församlingarna för 1901-1946, komplettera med födelseförsamlingar och civilståndsdatum där sådant saknas och även rätta felaktiga uppgifter. Likaså ska komplettering av registreringarna för 1947-1970 genomföras innan projektet kan avslutas.

För att skapa en komplett Sveriges dödbok från 1901 krävs nu engagemang från föreningar och enskilda.

Vill Du vara med och göra en insats, liten eller stor, läs mera på Rötter, www.genealogi.se och klicka vidare på Namn åt de döda.

Projektledare är Anna-Lena Hultman.

Stockholm, poststämpelns datum Kungörelse

Med stöd af Kungl. Maj:ts förnyade nådiga reglemente för styrelsen och förvaltningen af Allmänna Barnhusinrättningen i Stockholm får Kungl. Direktionen öfver samma inrättning härmed tillkännagifva, att välfredade och med eget hushåll försedda personer, hvilka genom Pastorämbetets intyg styrka sin lämplighet för fosterföräldrakallet, kunna få uttaga barnhusbarn till fostring och vård, med skyldighet för fosterföräldrane: att omsorgsfullt vårda barnet; att ombesörja dess undervisning såväl i skola som ock uti sådana kunskaper och handaslöjder, genom vilka barnet kan i framtiden vinna ett ärligt och efter dess fallenhet lämpadt näringsfång; att städse detsamma tillhandagå med råd, uppmuntran och föredöme till ordning, snygghet och en kristlig vandel; att sedan barnet uppnått den ålder, då understödet från Barnhusinrättning upphör, likväl fortfarande omhulda detsamma och till dess fortkomst i världen bidraga samt att i öfrigt ställa sig till noggrann efter rättelse de från Barnhusinrättningens Intendent genom Pastorsämbetet eller Inspektörens medelade föreskrifter.

Som antalet inom Barnhuset vårdade barn i första lefnadsåret, i synnerhet gossebarn, sedan längre tid är större, än hvad utrymmet lämpligen medgifver och för barnens sunda utveckling är nyttligt, så har Kungl. Direktionen, då det för barnets framtida väl är af högsta vikt, att goda fosterhem å landsbygden snarast möjligt kunna erhållas, för att detta önskemål lättare må

vinnas, utfäst en särskild premie af 20 kronor att tilldelas den, som hädanefter till fostervård uttager ett gossebarn i åldern under ett år; och utbetalas denna premie på sätt här nedan bestämmes.

De förmåner, som beviljas fosterföräldrar, hvilka från Barnhusinrättningen uttaga fosterbarn, äro bl. a.:

Fosterlön efter fullt år beräknad:

för barn i första lefnadsåret

100 kronor

för barn i andra lefnadsåret

80 kronor

för barn i tredje till och med 14:de lefnadsåren

60 kronor

Dessa underhåll öfversändes till vederbörande Konsistorier, för att genom Pastorsämbetets försorg tillställas fosterföräldrane halfårsvis till midsommar och jul och äro beräknade till utgången af respektive Juni och December månad.

Skjutsersättning för hemresa med barnet från afhämningsorten.

Särskilda premier för uttagande av gossebarn: i åldern under ett år. 20 kronor, hvilket belopp utbetalas sedan med Pastorsämbetets intyg styrkts, att barnet hos samma fosterföräldrar väl vårdats under ett års tid och att utsikt förefinnes för detsammes

Forts på nästa sida

Forts från föregående sida

kvarblifvande hos dem; i åldern öfver tre år, 5 kronor, hvilka utbetalas vid barnets uttagande till fostervård.

Kläder åt barnet: tvänne omgångar, färdiggjorda, enligt fastställd stat, vid barnets uttagande från Inrättningen.

Läkare- och sjukvård åt barnet. Kostnaderna för rådfrågande af legitimerad läkare och för anskaffande af sålunda föreskrifna läkemedel eller för barnets vård å sjukhus äfvensom för skjuts, som för läkarens anlåtande eller barnets inställande å och afhämtande från sjukhus varit nödvändig, ersätts fosterföräldrarne, efter af Pastorsämbete gjord anmälan och tillstyrkan.

Begravningshjälp med 12 kronor, därest det aflidna barnet åtnjutit god vård.

Öfriga förmåner, som efter särskild pröfning pläga beviljas:

Understöd från befintliga fonder.

Förhöjd fosterlön för sjukliga eller vanföra barn, för hvilka fosterlönen äfven kan utgå, sedan barnet uppnått 14 års ålder.

Beklädnadshjälp: en omgång färdiggjorda kläder från Barnhusets förråd åt barnet, då det väl vårdats se år hos samma fosterföräldrar.

Beklädnadshjälp åt barnet vid dess första nattvardsgång i form af tyg till svart beklädnad.

Läroböcker för skolan. (Ersättning i penningar för kläder och böcker lämnas däremot icke.)

Belöningar: Tjugofem kronor åt fosterföräldrar, hvilka då barnhusbarn fyller 14 år, styrkt sig hafva under minst fem års tid i alla hänseenden väl vårdat det-

samma och gifvit det en sådan uppfostran, att det lofvar blifva en nyttig och rättskaffens samhällsmedlem.

Belöningsmedalj af silfver att på bröstet bäras,

Luthers postilla eller

Biblen i praktband at fosterföräldrar, hvilka, efter att hafva ägnat ett barhusbarn en särdeles god vård, antingen upptagit det till arfvinge, eller med varm hand tilldelat det betydliga gåfvor, eller befordrar det till ett godt och förmånligt gifte, eller på annat sätt betryggat dess framtida utkomst.

För att komma i åtnjutande af ofvan uppräknade förmåner, hvilka äro utförligare omnämnda i de barnen åtföljande underhållsböcker, erfordras vederbörliga rekvisitioner och vitsord af Patorsämbetet.

De, som äro hugade att till fosterling och vård mottaga barnhusbarn, böra skyndsamt därom göra anmälan hos Pastorsämbetet, hvarefter och sedan Pastorsämbetet hit inkomma med samma anmälan och eget utlåtande, hvarigenom sökandenas lämplighet kunnat af Intendenten pröfvas, fosterbarnen komma att i mån af tillgång vid första lägliga tillfälle, på Barnhusinrättningens bekostnad, afsändas till möjligast lämpliga ort, där de delas.

Barn kunna äfven direkt från Barnhuset uttagas (lämpligaste tid: söckendag kl. 12-2 på dagen), hvarvid Pastorsämbetets rekommendation att utfå fosterbarn skall aflämnas.

Kostnaden för hemresan godtgöres då den, som afhämtar barnet.

Särskildt fästes uppmärksamheten därå, att rekvisitioner å barn i 1:sta lefnadsåret snarast kunna

uppfyllas, hvaremot dylika å äldre barn, synnerligast flickor, icke omedelbar kunna tillgodoses.

Kungl. Direktionen

Kungörelsen inlämnad av Bällinge hembygdsförening.

Korsord

	GOTT-GÖRELSÉ	HÄNGD PERSON	NAGGAT	STÖDJE-PUNKT	VÄNTAR	PAT-RIARK	
	FÖRE EU		DEBUT?		DETALJ	↘	SKYL
	DJUR		VERKA				
AVSKEDAD SOLDAT	↓		↓				
STÄNGTS							
↘					BE-SITTA	↘	
LOTT			JONISKT ÖNAMN		↓	HUM	
			TÄCKE				
	ELEV		↓				HOAR?
	KORT						
JUDISK SKRIFT-LÄRD	↓			HÖG-ADEL	ENGELSK SATELLIT		
TARM-VRED					ÅTER		BRÄNNER LERA
					↓		
GÖR TJÄDER-TUPP?					GEN		STELNAD MASSA
					HASA		
					↓		
VÄSTLIG AVISA			VIRKÉ			NORM	
			VÄXT			VILLA	
			↓			↓	
VOLYM-MÅTT							
SVITEN					KONSTR. Sigt O ₂		TRÄD
METALL-STÅNG				DRAGG			

Nycopia-skivan

Innehåller uppgifter om alla födda, vigda och döda från cirka 1665/70 till 1861 i de drygt 30 församlingarna i Nyköpings gamla storkommun, från Gryt i norr till Tunaberg i söder, från Kila i väster till Trosa i öster, totalt 317 956 poster!

Skivan kostar 350 kronor för medlemmar och 450 för icke-medlemmar.

Beställ skivan genom att sätta in summan på NOSFFs konto pg 66 86 17-4.

Danska, norska och finska kyrkböcker på nätet

Danska folkräkningar för tiden 1787 - 1916 finns på

www.ddd.dda.dk/kiplink1.htm

Ett antal norska kyrkböcker finns på

www.rhd.uit.no/kirkebok_sok.html

Finska kyrkböcker finns på

<http://hiski.genealogia.fi/hiski?se>

Emigrant-forskning

På www.castlegarden.org får man tillgång till uppgifter om 11 miljoner emigranter som mellan 1820 och 1892 kom till USAs emigrantcenter Castle Garden. Sajten är kostnadsfri.

Ny adress

Har du bytt adress eller telefonnummer, meddela styrelsen.

Ny mailadress

Har du bytt mailadress, meddela styrelsen.

Ny redaktör för Anknytningen

Jag har nu varit redaktör för AnKnytningen i 9 år och skulle vilja att någon annan tog över.

Det är ett kul jobb att göra tidning och det har gett mig många trevliga stunder.

Vi har många som lämnar bidrag men redaktören har fria händer för egna idéer och alster.

Har du frågor, hör gärna av dig till mig på telefon 0155-21 49 15 , kvällstid, eller på mail monica.gustafsson@nosff.org.

Monica

Anknytningen i pdf-format

Idag när det är möjligt att skicka allt via e-post kanske det vore idé att försöka något nytt.

Är det någon som vill ha AnKnytningen via mail i stället för som papperstidning?

Meddela mig i så fall till vilken e-postadress den ska skickas.

monica.gustafsson@nosff.org

Cirkelledare

Vill du bli cirkelledare?

Behovet av sådana är stort.

Tag en rejäl funderare!

Du får hjälp av gamla cirkelledare att komma igång.

Hör av dig till någon i styrelsen.

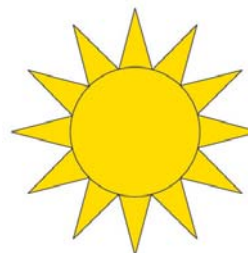
Lösning

Här kommer lösningen till korsord 28 i förra numret av AnKnytningen.

Nya medlemmar

Inga nya medlemmar att presentera denna gång.

Facebook

Föreningen har nu en sida på facebook, www.facebook.com. Där kan man också läsa om våra aktiviteter.

Boktips från Släktforskarförbundets bokhandel

www.genealogi.se

Handbok 1

Emigrantforskning (Ny upplaga)

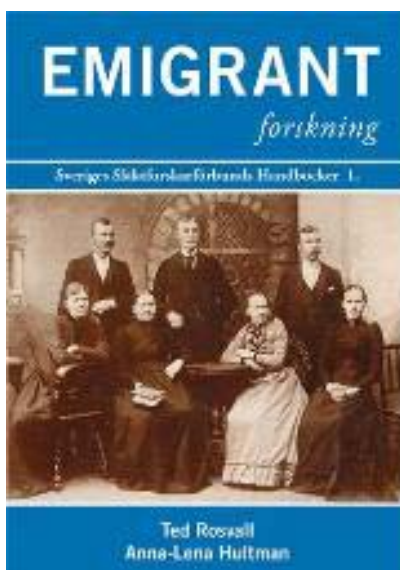
Beskrivning: Två av emigrantforskningens ledande företrädare presenterar nu tillsammans en efterlängtd handbok. Boken tar upp en rad såväl väntade, som oväntade, aspekter och möjligheter i samband med emigrantforskning.

Förutom de sedvanliga arkiven berättas också om konsulatshandlingar, mönstringskort och sådant som Facebook.

Författarna Anna-Lena Hultman och Ted Rosvall är båda välkända inom släktforskarrörelsen och har gedigna kunskaper om ämnet. Format A4, 112 sidor med hundratals illustrationer och exempel.

Artikelnr: 20070

Pris: 215,00 SEK

Handbok 2

Fader Okänd

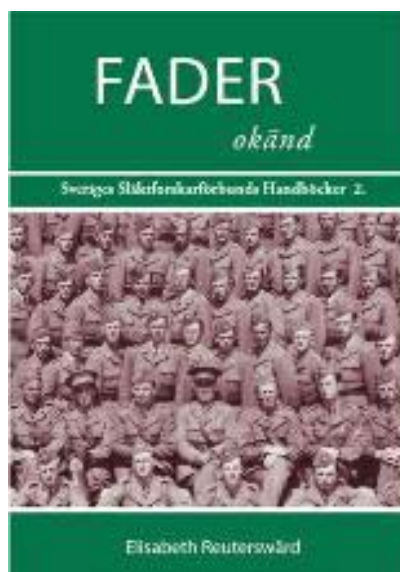
Beskrivning: Fader okänd är en handbok från Sveriges Släktforskarförbund. Författare är Elisabeth Reuterswärd som ger råd och handledning i jakten på fäderna till de utomäktenskapliga barn som alla släktforskare förr eller senare träffar på.

Författare: Elisabeth Reuterswärd

ISBN: 91-87676-57-5

Artikelnr: 20116

Pris: 215,00 SEK

Handbok 3

Kartforskning

Beskrivning: Sveriges Släktforskarförbunds tredje handbok är en bok om kartforskning. Den innehåller även en CD-skiva med fördjupningsmaterial.

Författare: Karl-Ingvar Ångström & Björn Johansson

ISBN: 978-91-87676-62-8

Artikelnr: 20136

Pris: 230,00 SEK

